

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Landbruksdirektoratet
Postboks 8140 Dep
0033 OSLO
NORWAY

Deres ref	Vår ref	Dato
	17/637-5	15. februar 2018

Statsbudsjettet 2018 - Tildelingsbrev til Landbruksdirektoratet

Vi viser til utkast til tildelingsbrev av 04.12.17 til Landbruksdirektoratet og direktoratets tilbakemelding i brev av 18.12.17.

Landbruks- og matdepartementet sender med dette tildelingsbrev for 2018 til Landbruksdirektoratet.

Tildelingsbrevet for 2018 består av følgende deler:

Statsbudsjettet 2018 - Tildelingsbrev til Landbruksdirektoratet	1
1 Innledning	1
2 Mål og hovedprioriteringer	2
3 Andre vesentlige forhold	8
4 Budsjettvedtak	8
5 Nærmere omtale av tildeling for 2018	10
6 Fullmakter gitt for budsjettåret 2018	23
7 Rapportering	24
8 Styringskalender	27

1 Innledning

I dette tildelingsbrevet, og med grunnlag i Stortingets behandling, meddeler Landbruks- og matdepartementet (LMD) styringssignaler og budsjetttrammer for Landbruksdirektoratet i 2018, jf. Prop. 1 S (2017-2018) for LMD og Innst. 8 S (2017-2018).

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Sigurd Sandaaker
22 24 92 28

Tildelingsbrevet legger vekt på særskilte forventninger og krav, og skal sees i sammenheng med Instruks om Landbruksdirektoratets økonomi- og virksomhetsstyring (virksomhetsinstruksen), jf. brev av 01.02.18 vedlagt ny instruks gjeldende fra 01.02.18.

Virksomhetsinstruksen angir hvilken myndighet og hvilket ansvar virksomheten har, og hvilke krav departementet stiller til systemer, rutiner og styringsprosesser, samt krav til rapportering.

Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet i staten (jf. § 4 i Reglement for økonomistyring i staten). Departementets oppfølging av Landbruksdirektoratet innrettes etter dette prinsippet.

2 Mål og hovedprioriteringer

Regjeringens mål for landbruks- og matsektoren og hovedprioriteringer for 2018 er omtalt i Prop. 1 S (2017-2018).

2.1 Overordnet mål og strategiske utfordringer

Landbruksdirektoratet må påse at planarbeidet for 2018 blir tilpasset signalene som bl.a. er gitt i Prop. 1 S (2017-2018), Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018, Prop. 138 S (2016-2017), Prop. 141 S (2016-2017) og Stortingets behandling av disse. Det vises videre til Reindriftsavtale 2017/2018 av 28.02.17, Jordbruksavtale 2017-2018 av 29.06.17 og protokoll fra fordelingsforhandlinger 26.06.17 mellom staten, Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag.

Regjeringen har vedtatt at 30 årsverk fra Landbruksdirektoratets enhet i Oslo skal flyttes til Steinkjer med en omstillingsperiode på 3 år, jf. departementets brev av 03.10.17 der rammene er lagt for direktoratets oppfølging av regjeringens vedtak. Arbeidet med utflyttingsprosessen blir viktig for Landbruksdirektoratet i 2018, som samtidig må sørge for at øvrige oppgaver blir utført på en tilfredsstillende måte.

Mål og oppgaver for virksomheten

Landbruksdirektoratets primære mål er samordnet, helhetlig og effektiv forvaltning av økonomiske og juridiske virkemidler rettet mot primærlandbruket, landbruksbasert næringsmiddelindustri og handel. Virkemidlene på området, som Landbruksdirektoratet skal forvalte i henhold til lov/forskrift for ordningene, skal bidra til god måloppnåelse innenfor de overordnede målene for landbruks- og matpolitikken. Direktoratet skal gjennom kontroll og oppfølging ved avvik bidra til å sikre at virkemidlene blir forvaltet i samsvar med regelverket, jf. nærmere omtale under kap. 2.2. Direktoratet har videre oppgaver innenfor samfunnssikkerhet og beredskap som omfatter håndtering av hendelser og kriser på områdene matforsyning, reindrift, skog, natur- og avlingsskader.

Landbruksdirektoratet skal i tillegg til å administrere de ulike ordningene også være et støtte- og utredningsorgan for LMD. Direktoratet skal ha oversikt over utviklingstrekk i hele verdikjeden, bidra til erfaringsutveksling med næringen og samarbeid med annen forvaltning, ha god kunnskap om resultatoppnåelse mot gjeldende politiske mål og gi innspill til LMD om utvikling av virkemidler (virkemiddelvurdering), herunder forenklinger. Landbruksdirektoratet skal drive formidling av fag- og forvaltningskompetanse og av landbruks-, reindrifts- og

matpolitikk til regional og lokal forvaltning. Direktoratet skal samhandle med Fylkesmannen for å bidra til god lov- og tilskuddsforvaltning på regionalt og lokalt nivå.

Landbruksdirektoratet er lokalisert i Oslo og Alta. Det er viktig med god samordning mellom avdelingene i direktoratet, herunder at enhetene i Oslo og Alta er godt integrerte. Direktoratet må i 2018 fortsette arbeidet med å styrke avdelingen i Alta kvalitativt sett.

2.2 Styringssignaler for de enkelte forvaltningsområdene

Landbruksdirektoratet må vektlegge arbeidet med en målrettet og effektiv kontroll med tilskuddsforvaltningen i landbruket og reindriften. Risiko- og vesentlighetsvurderinger skal danne grunnlaget for kontrollarbeidet. Direktoratet må ha rutiner som ivaretar dette internt, og kontrolltiltak som sikrer at dette er tilfredsstillende hos Fylkesmannen og kommunene. Avvik/feil må følges opp. Direktoratet skal ha særlig oppmerksomhet på fylkesmennenes oppfølging av kommunenes forvaltning av de landbrukspolitiske virkemidlene.

Landbruksdirektoratet har fem forvaltningsområder. Nedenfor følger nærmere omtale av viktige oppgaver innenfor disse områdene i 2018.

Areal, skogbruk, ressursforvaltning og økologisk landbruk

Landbruksdirektoratet forvalter et bredt spekter av virkemidler for å fremme næringsutvikling samt ivareta miljø- og kulturlandskapsverdier. De viktigste ansvarsområdene er knyttet til forvaltning og utvikling av virkemidlene innen arealbruk, eiendom, miljø, klima, kulturlandskap, økologisk landbruk, skogbruk og erstatningsordninger.

Landbruksdirektoratet skal i 2018 fortsette arbeidet med å bidra til et bærekraftig skogbruk og til en effektiv infrastruktur i skogen. Landbruksdirektoratet skal følge opp og videreføre fornyelseskontrollen på bakgrunn av tidligere års erfaringer. Det er et mål at kontrollen for 2018 skal omfatte alle kommuner der avvirkning er foretatt.

Landbruksdirektoratet skal i 2018 fortsette arbeidet med å bidra til et bærekraftig jordbruk, herunder forenkling og målretting av tiltak for klima, miljø og næring. Regional og lokal oppfølging av vannforskriften og arbeid med kulturlandskap vil også være viktige oppgaver for direktoratet i 2018. Rulleringsarbeidet knyttet til nasjonalt og regionalt miljøprogram og utarbeiding av forslag til nasjonal forskrift blir en viktig oppgave i 2018.

Det pågår flere omfattende prosesser vedrørende klimautfordringene, både med å oppfylle klimaforliket nasjonalt og internasjonale prosesser. Det er viktig at direktoratet bygger opp sin kompetanse til å kunne bistå departementet i disse prosessene. Spesielt når det gjelder sekretariatsarbeid knyttet til teknisk beregningsutvalg for jordbruket og utvalg som skal vurdere ordninger for støtte til klimatiltak på gårdsnivå, har Landbruksdirektoratet en sentral og viktig rolle i 2018.

Landbruksdirektoratets arbeid med gjødselvereforskriften har leveranse til departementet 15.03.18. Direktoratet må imidlertid påregne noe arbeid på dette området også videre i 2018, med bistand til departementet i forbindelse med klargjøring til høring og videre oppfølging mot fastsettelse av forskrift.

Landbruksdirektoratet skal ha oversikt over praktiseringen av naturmangfoldloven på landbruksområdet, og bidra til at landbrukets interesser ivaretas i saker som er knyttet til naturmangfoldslovens virkeområde. Oppgavene innebærer kontakt med Miljødirektoratet, samt deltakelse i arbeidsgrupper m.m.

Landbruksdirektoratet skal følge opp fylkesmennene i arbeidet med å veilede kommunene og formidle kunnskap om arealressursene til kommunenes planarbeid. Dette arbeidet er knyttet til gjennomføringen av regjeringens jordvernstrategi og et ledd i arbeidet med å nå Stortingets mål om at den årlige omdisponering av dyrka mark skal være under 4 000 dekar innen 2020. Direktoratet skal i samarbeid med NIBIO videreføre arbeidet med å utvikle kunnskap om arealressursene og bidra til at kunnskapen gjøres tilgjengelig og brukes.

Landbruksdirektoratet skal ivareta den landbruksfaglige siden av den todelte målsettingen i rovviltpolitikken og legge til rette informasjon om utviklingen i beitenæringene (husdyr, rein).

Arbeidet med å utarbeide en strategi for økologisk landbruk er satt i gang. Landbruksdirektoratet skal bidra til dette arbeidet. Direktoratet skal fortsatt følge opp utviklingen når det gjelder produksjon og omsetning av økologiske landbruksvarer.

Landbruksdirektoratet må i 2018 vektlegge arbeidet med god og effektiv forvaltning av den nye naturskadeerstatningsordningen, og brukerrettet informasjon om den nye loven og det nye søknadssystemet.

Landbruksdirektoratet må i 2018 også vektlegge arbeidet med arealressurskart (AR5), herunder påse at rutinene for ajourhold blir fulgt opp.

Reindrift

Landbruksdirektoratet har ansvar for å forvalte reindriftsloven og virkemidlene over reindriftsavtalen. Landbruksdirektoratet er også sekretariat og utøvende organ for Reindriftsstyret, og har i tillegg en viktig veiledningsrolle overfor næringen. I tillegg er direktoratet sekretariat for styret for Reindriftingsutviklingsfond, Markedsutvalget for reinsdyrkjøtt, Økonomisk utvalg, Klagenemnd for merkesaker og for Norsk/finsk reingjerdekommissjon.

Innrapportert totalt reintall i Finnmark er nå tilnærmet på det nivået som er fastsatt i bruksreglene. Framover er det viktig at grunnlaget for en økologisk bærekraftig reindrift opprettholdes. Fremdeles er det enkelte siidaandeler som ikke har fulgt opp gitte reduksjonsvedtak. Departementet påpeker at det er viktig at Reindriftsstyret har en aktiv og effektiv oppfølging av disse siidaene.

For å forhindre en ny uheldig reintallsutvikling, skal siidaer som øker sitt reintall utover det fastsatte følges opp gjennom reindriftslovens bestemmelser. Særlig vises det til reindriftsloven § 60, femte ledd, som gir Fylkesmannen mulighet til å fastsette høyeste reintall per siidaandel på nærmere angitte vilkår. Departementet ser det som svært viktig at direktoratet og Fylkesmannen har en god og tett dialog omkring spørsmål knyttet til bruk av reindriftsloven §

60 femte ledd. Videre skal ressurser til gjennomføring av kontrolltiltak, herunder tellinger av rein, prioriteres. Ved større avvik mellom telling og rapporteringene til reieneierne, skal det settes inn tiltak. Arbeidet med å forhindre en ny reintallsøkning har høy prioritet i 2018.

Parallelt med ovennevnte prosess med reduksjon av reintallet, skal direktoratet bistå Fylkesmannen i Finnmark for å få på plass bruksregler for distriktene på høst- og vinterbeitene i Vest-Finnmark.

Direktoratet skal vurdere behovet for tellinger i det enkelte reinbeiteområde. Direktoratet skal i dialog med fylkesmennene sikre at Fylkesmannen utarbeider en plan for tellinger i 2018, opplæring av tellekorpset i gjeldende regelverk, gjennomføring av risikoanalyser, samt planer for oppfølging av sanksjoner ved brudd på telleforskriften.

Det er nødvendig med økt kunnskap om de ulike årsakene til tap av rein, og om samspillet mellom disse. Direktoratet skal bidra aktivt til å øke kunnskapsgrunnlaget om tapene. Videre er det viktig at direktoratet gjennom forvaltning av virkemidlene fortsetter arbeidet med å stimulere til produksjonsoptimalisering. For å ha kontroll med utviklingen i reindriften, skal direktoratet hente inn og gjøre tilgjengelig nødvendige grunnlagsdata, bl.a. om beiteforhold og slaktevekter.

Landbruksdirektoratet skal fortsette med å etablere samarbeid med andre offentlige organer, og gjøre disse kjent med behovet i reindriften for sammenhengende arealer og konsekvensene av ulike tiltak innenfor reinbeiteland for reindriften. Direktoratet skal arbeide for å dokumentere reindriften arealbruk. I tillegg skal direktoratet sammen med NIBIO videreføre arbeidet med å etablere og drifte et helhetlig informasjonssystem for areal- og ressursovervåking for reindriften. Arbeidet med å få digitalisert reindriften arealbrukskart og gjøre disse tilgjengelig på nett, skal prioriteres. Når kartene er ferdig utarbeidet, skal direktoratet i samarbeid med fylkesmennene gjøre kartene kjent for aktuelle kommuner og fylkeskommuner.

Direktoratet skal i nær dialog med departementet arbeide aktivt med ulike tiltak for å styrke reindriften evne til sjølstyre og internkontroll.

Inntekts- og velferdspolitiske tiltak

Landbruksdirektoratet forvalter inntekts- og velferdsordninger med primærprodusenter i jordbruket som målgruppe. De viktigste ansvarsområdene er knyttet til forvaltning og utvikling av virkemidler innen areal- og kulturlandskapstilskudd, husdyrtilskudd, pristilskudd, velferdsordninger, kvoteordningen for melk og husdyrkonsesjon.

Innspill til målretting, forenkling og kontrollerbarhet av de økonomiske virkemidlene over jordbruksavtalen er viktig også i 2018. Landbruksdirektoratet skal i virkemiddelvurderingen 2018 vektlegge arbeidet med forvaltningsmessige sider og forslag til forenkling av virkemidlene, og vurdere konsekvenser av forslagene.

Landbruksdirektoratet må i 2018 kvalitetssikre implementeringen av den nye nettbaserte forvaltningen av produksjonstilskuddene og tilskudd til avløsning ved ferie og fritid.

Landbruksdirektoratet må i 2018 også vektlegge oppfølging arbeidet med forvaltningssystemet for pristilskuddene.

Det er viktig at Mattilsynet og Landbruksdirektoratet gjennom god informasjonsutveksling sentralt bidrar til godt samarbeid regionalt mellom Mattilsynet og fylkesmennene i saker om brudd på regelverk knyttet til dyrevelferd.

Markedstiltak, handel og industri

Landbruksdirektoratet forvalter virkemidler innen markedsordningene for melk, kjøtt, egg, grønt, potet og korn. Formålet med ordningene er å sikre avsetning for norske jordbruksråvarer. Det er viktig med god forvaltning av de ulike markedsordningene for jordbruksråvarer, der like konkurransevilkår for aktørene står sentralt.

Landbruksdirektoratet har ansvar for sekretariatsfunksjonen for Omsetningsrådet. Direktoratet skal som sekretariat for Omsetningsrådet følge opp Meld. St. 11 (2016-2017) når det gjelder gjennomgangen av regelverket for markedsbalansering, jf. brev av 28.09.17 til direktoratet. Det skal i tillegg ses på opplysningsvirksomheten, jf. brev av 06.02.18 til Omsetningsrådet.

Landbruksdirektoratet forvalter importvernet for landbruksvarer gjennom tolladministrering og tollkvoter, ordningen med råvarepriskompensasjon, ordninger for eksportstøtte og ordningen for utenlands bearbeiding. Direktoratet skal forvalte importvernet for landbruksvarer i tråd med unilaterale, bilaterale og multilaterale forpliktelser, med mål om å sikre avsetning for norske landbruksvarer. I forbindelse med forvaltningen av importvernet og vurdering av behov for supplering av norsk produksjon gjennom import, må Landbruksdirektoratet sørge for i tide å få relevant og oppdatert informasjon om forsyningssituasjonen.

Landbruksdirektoratet skal videreføre arbeidet med faglige analyser og grunnlagsmateriale til bruk i internasjonale forhandlinger (WTO, EU, EFTA). Direktoratet må også påregne å bidra med analyser knyttet til Brexit. Landbruksdirektoratet skal følge nøye med på konkurransesituasjonen til den mest konkurransutsatte industrien som foredler jordbruksråvarer (RÅK-industrien). Markedsovervåkning og innhenting av norske og internasjonale priser er også viktige oppgaver. Videre må direktoratet påregne å bidra i det løpende arbeidet med revisjon av forskriftene for forvaltning av importvernet.

Det er fortsatt et mål å redusere reintallet i deler av Finnmark. Ved søknader om importkvote med redusert tollsats skal saken forelegges departementet.

Administrasjon

Landbruksdirektoratet skal videreutvikle styringssystemene i virksomheten og fortsette arbeidet med å effektivisere virksomheten og tjenestene.

Direktoratet skal i 2018 videreutvikle datasystemene slik at disse blir mer brukervennlige og bidrar til effektivisering og god informasjonssikkerhet. Direktoratet må i 2018 vektlegge arbeidet med utvikling av IKT-systemet Agros (erstatning for Saturn) og ny IKT-løsning for importvern og RÅK. Direktoratet er videre i gang med å vurdere behovet for nye

forvaltningsrutiner/IKT-løsninger på reindriftsområdet. Departementet skal holdes godt orientert om de store utviklingsprosjektene på IKT-området i 2018.

Arbeidet med sikkerhet og beredskap vil være et viktig område også i 2018.

2.3 Nye oppgaver i 2018

2.3.1 Saker knyttet til oppfølgingen av reindrifftsavtalen 2017/2018, jordbruksoppjøret 2017 m.m.

Det vises til kap. 3 i tildelingsbrev av 07.07.17.

2.3.2 Vurdering av minstebeløpsgrenser for utbetaling av tilskudd

Det vises til brev av 26.09.17 fra Landbruksdirektoratet med vurdering av å fjerne bestemmelsene om minstebeløp for utbetaling av tilskudd for ordningene som skal håndteres gjennom IKT-systemet Agros. LMD ber direktoratet vurdere dette også for andre ordninger som direktoratet forvalter der minstebeløpsgrenser kun er innført ut fra administrasjonshensyn. LMD ber direktoratet i tillegg vurdere om det bør fastsettes en felles minstegrense for beløp som skal innkreves knyttet til de ordningene direktoratet forvalter. Frist for arbeidet er 15.02.18.

2.3.3 Utvalgte kulturlandskap (UKL)

Det vises til pkt. 2.3.10 i tildelingsbrevet av 31.01.17 og brev av 22.06.17 fra LMD og KLD. Forslag til plan for nye utvalgte kulturlandskap i perioden 2018-2020, inkludert en tidsplan, skal være klar og forelegges departementene innen 01.06.18.

Det vises videre til brev av 20.11.17 fra KLD og LMD om utarbeiding av utkast til forskrift vedrørende overføring av UKL-oppgaver fra fylkesmannen til kommunene som et ledd i kommunereformen.

2.3.4 Landbruksdirektoratets rolle i matsvinnarbeidet

Landbruksdirektoratet har bidratt i matsvinnarbeidet med å levere data om produksjon og omsetning av landbruksvarer. LMD vurderer om direktoratet bør få en utvidet rolle i matsvinnarbeidet framover ettersom reduksjon av matsvinn er et viktig klimatiltak. Det planlegges et forprosjekt om statistikkutvikling for matsvinn i primærleddet i landbrukssektoren. Det skal etableres en referansegruppe der Landbruksdirektoratet må påregne å delta.

2.3.5 Endring av forvaltning av midler over LUF

Over LUF blir det årlig bevilget midler til Kompetanseutviklingsprogrammet i landbruket (KIL-midler) forvaltet av Matmerk og midler til utrednings- og tilretteleggingstiltak (UT-midler) i landbruket forvaltet av Fylkesmannen. LMD fordeler hvert år bevilgningene til Matmerk og fylkesmennene gjennom egne tildelingsbrev. Ansvar for forvaltningen av disse midlene vil med virkning fra 2019 bli flyttet fra Matmerk (KIL-midler) og LMD (UT-midler) til Landbruksdirektoratet. Departementet kommer nærmere tilbake til dette i 2018.

2.3.6 Utredning om ansvarliggjøring av søker ved sonedifferensierte tilskudd

Landbruksdirektoratet skal utrede tiltak for ansvarliggjøring av søker ved sonedifferensierte tilskudd, bl.a. tydeliggjøring av søkers ansvar for opplysninger om driftssenter og soneplassering som grunnlag for tilskudd. Frist for arbeidet er 01.06.18.

2.3.7 Nasjonal strategi for villbier og andre pollinerende insekter

LMD med flere arbeidere med å utarbeide nasjonal strategi for villbier og andre pollinerende insekter. Landbruksdirektoratet har gitt innspill til arbeidet ved å utarbeide faglig grunnlagsmateriale. Strategien vil etter planen bli lagt fram våren 2018. Landbruksdirektoratet må regne med oppdrag i forbindelse med oppfølging av strategien.

2.3.8 Nasjonal strategi for bevaring av genetiske ressurser

LMD tar sikte på å utarbeide en nasjonal strategi for bevaring av genetiske ressurser for mat og landbruk. Landbruksdirektoratet bes om å utarbeide utkast til en nasjonal strategi med frist 01.03.19. Det bes om at direktoratet legger fram en plan for arbeidet innen 01.03.18. Strategien skal bygge på eksisterende kunnskapsgrunnlag, blant annet nasjonale rapporter om genetiske ressurser og eksisterende handlingsplaner. Norsk genressurscenter ved NIBIO og andre relevante aktører skal involveres i arbeidet. Det bes også om at LMD holdes løpende orientert om arbeidet. Landbruksdirektoratet bes om å vurdere behov for å holde åpne informasjonsmøter som ledd i dette arbeidet.

3 Andre vesentlige forhold

Fra og med 2017 ble det innført en forenklet modell for premiebetaling til Statens pensjonskasse for statlige virksomheter. Landbruksdirektoratet er kompensert for disse utgiftene i budsjettet for 2018.

4 Budsjettvedtak

4.1 Utgifter

Følgende beløp stilles til disposisjon for Landbruksdirektoratet i 2018:

Kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet

Post 21	Spesielle driftsutgifter	kr	300 000
---------	--------------------------	----	---------

Kap. 1137 Forskning og innovasjon

Post 54	Næringsrettet matforskning mv.	kr	160 000 000
---------	--------------------------------	----	-------------

Kap. 1139 Genressurser, miljø- og ressursregistreringer

Post 71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak	kr	6 800 000
---------	---	----	-----------

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

Post 01	Driftsutgifter	kr	221 915 000
---------	----------------	----	-------------

Post 45	Større utstyrskjøp og vedlikehold	kr	1 312 000
Post 50	Arealressurskart	kr	7 643 000
Post 60	Tilskudd til veterinærdekning	kr	146 153 000
Post 70	Tilskudd til fjellstuer	kr	819 000
Post 71	Omstillingstiltak Indre Finnmark	kr	4 110 000
Post 72	Erstatninger	kr	452 000
Post 73	Tilskudd til erstatninger m.m.	kr	55 610 000
Post 74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	kr	1 000 000
Post 75	Tilskudd til klimarådgiving på gårder	kr	0
Post 80	Radioaktivitetstiltak	kr	500 000

Kap. 1148 Naturskade - erstatninger

Post 71	Naturskade, erstatninger	kr	156 000 000
---------	--------------------------	----	-------------

Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket

Post 51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	kr	3 523 000
Post 71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket m.m.	kr	92 300 000
Post 73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak	kr	33 000 000

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.

Post 21	Spesielle driftsutgifter	kr	15 000 000
Post 50	Fondsavsetninger	kr	1 123 553 000
Post 70	Markedsregulering	kr	317 809 000
Post 71	Tilskudd til erstatninger	kr	43 000 000
Post 73	Pristilskudd	kr	3 483 204 000
Post 74	Direkte tilskudd	kr	8 361 247 000
Post 77	Utviklingstiltak	kr	256 880 000
Post 78	Velferdsordninger	kr	1 504 800 000

Kap. 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen

Post 51	Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet	kr	32 800 000
Post 72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	kr	6 500 000
Post 75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd	kr	76 700 000
Post 79	Velferdsordninger	kr	2 600 000

Det tas forbehold om endringer i tildelingen som følge av eventuelle endringer i budsjettet for 2018. Etter Stortingets behandling av jordbruksoppgjøret og reindrifftsoppgjøret 2018, revidert nasjonalbudsjett 2018 og nysalderingen 2018 vil det bli sendt revidert tildelingsbrev.

4.2 Inntekter

Det er budsjettert med følgende inntekter i 2018:

Kap. 4142 Landbruksdirektoratet

Post 01 Driftsinntekter, refusjoner m.m.	kr	42 196 000
--	----	------------

Kap. 4150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen

Post 85 Markedsordningen for korn	kr	0
-----------------------------------	----	---

Kap. 5576 Sektoravgifter under LMD

Post 70 Forskningsavgift på landbruksprodukter	kr	160 000 000
--	----	-------------

Landbruksdirektoratet forvalter også ordningen med tollkvoter for landbruksvarer som budsjetteres under Finansdepartementet, kap. 5511 post 71 Auksjonsinntekter fra tollkvoter, jf. omtale under kap. 5.4.

Det tas forbehold om endringer i inntektsbudsjetteringen som følge av eventuelle endringer i budsjettet for 2018.

5 Nærmere omtale av tildeling for 2018

5.1 Driftsutgifter og driftsinntekter

Kap. 1142 post 01 Driftsutgifter

Tildelt beløp, 221 915 000 kroner, forutsettes å dekke Landbruksdirektoratets driftsutgifter. LMD kommer tilbake til virkning av lønnsoppgjøret i 2018 i løpet av høsten 2018.

Bevilgningen er endret som følge av lønns- og prisvekst, og regjeringens avbyråkratiserings- og effektivitetsreform (ABE). Som følge av ABE er bevilgningen redusert med 0,7 pst. I tillegg er det lagt inn et særskilt effektiviseringstiltak på 4 300 000 kroner i tråd med forventningene om effektiviseringer som lå til grunn da direktoratet ble opprettet i 2014.

Kostnader til flytting av 30 årsverk fra direktoratets enhet i Oslo til Steinkjer må dekkes innenfor den til enhver tid gjeldende budsjetttramme.

Hoveddelen av de administrative utgiftene, inkludert ordinære utviklingskostnader, er budsjettet under post 01. Under kap. 1150, post 21, kan det dekkes kostnader i forbindelse med utvikling av fagsystemer, evalueringer og arbeidsgrupper, jf. omtale i kap. 5.2. For å kunne ha nødvendig fleksibilitet, vil det likevel fortsatt være aktuelt å belaste kap. 1150, postene 50, 70, 74, 77 og 78 med visse utgifter, særlig av utviklings- og utredningskarakter samt ved evalueringer, jf. omtale under kap. 1150 i Prop. 1 S (2017-2018). Dette kan for eksempel være aktuelt dersom jordbruksoppgjøret medfører særskilte utviklingsbehov. Slike belastninger skal tas opp med LMD på forhånd, dersom de ikke følger av fullmakter gitt i vedtak eller i tildelingsbrev.

Utredningsoppdrag og juridisk bistand i forbindelse med markedsordningen for melk, kan dekkes over prisutjevningsordningen for melk (PU). Før evt. belastning av PU, skal saken forelegges departementet. Utgifter til revisjon av PU, dekkes over PU.

Landbruksdirektoratet har i brev av 18.12.17 kommet med forslag til belastning av ordninger for utgifter av utviklings- og utredningskarakter og til IKT. Departementets godkjenning av

dette framgår av oversikten nedenfor. Departementet viser også til omtale av IKT-utgifter under kap. 1150, post 21.

Utviklingsoppgaver

Økologisk landbruk

Inntil 160 000 kroner kan belastes LUF, ordningen økologisk landbruk, til kjøp av tjenester for overvåkning av omsetningen av økologiske matvarer på kjedenivå.

Kjøp av markedsdata for melkeprodukter

Inntil 45 000 kroner kan belastes prisutjevningsordningen for melk til kjøp av markedsdata for ost og yoghurt.

IKT

Vedlikehold og drift av skogfondsordningen

Inntil 1 700 000 kroner kan belastes sentralt inntrukne rentemidler til vedlikehold av fagsystemene for skogordningene og fagsamling.

Kap. 1142 post 01 Driftsinntekter

Det er budsjettert med inntekter, 42 196 000 kroner, svarende til Landbruksdirektoratets utgifter med

- administrasjon av LUF og andre fond (dekkes av fondsmidler)
- saker for Omsetningsrådet (dekkes av omsetningsavgiften)
- forvaltning av prisutjevningsordningen for melk (PU) (dekkes av PU)
- forvaltning av kvoteordningen for melk (dekkes av overproduksjonsavgiftsmidler som følge av produksjon ut over melkekvote)
- oppgaver knyttet til forskningsavgiften (dekkes av avgiftsmidler)

5.2 Forvaltning av tilskudds- og erstatningsordninger

Landbruksdirektoratet skal til enhver tid ha oversikt over hvor stor del av bevilgningene som er kommet til utbetaling, og hvor stor del som er bundet opp i bindende tilsagn som ikke er kommet til utbetaling. Direktoratet må påse at samlet utbetaling og tilsagn ikke overskrider beløpene som her stilles til disposisjon for hver enkelt ordning, med tillegg av eventuelt overført beløp fra forrige budsjettermin. I den grad ubrukte midler fra 2017 kommer i tillegg, vil dette bli meddelt i eget brev på et senere tidspunkt.

Tilskuddsordningene må forvaltes i samsvar med generelle bestemmelser og krav i økonomiregelverket og virksomhetsinstruksen.

Landbruksdirektoratet kan fastsette nærmere regler mv., som er nødvendig for forvaltningen av ordningene, innenfor det som departementet har fastsatt og det som framgår av dette tildelingsbrevet.

Tilskuddsforvaltningen må baseres på virksomhetens vurdering av risiko og vesentlighet og skal være en integrert del av direktoratets arbeid med risikostyring.

Kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det er tildelt 300 000 kroner i forbindelse med oppfølging av regjeringens jordvernstrategi, jf. brev av 10.05.17 der departementet tildelte 400 000 kroner til formålet i 2017. Om lag 100 000 kroner av tildelingen ble benyttet av Landbruksdirektoratet i 2017. Den resterende del er ikke overførbar fra 2017 til 2018, og det tildeles nå et tilsvarende beløp fra årets budsjett.

Kap. 1139 Genressurser, miljø- og ressursregistreringer

Post 71 Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak

Det er tildelt 6 800 000 kroner. Av beløpet skal 6 300 000 kroner gå til tiltak og prosjekter for forvaltning av genetiske ressurser og 500 000 kroner øremerkes til Genbanken for verpehøns (Hvam).

Kap. 1142 Landbruksdirektoratet

Post 45 Større utstyrskjøp og vedlikehold

Det er bevilget 1 312 000 kroner. Posten skal dekke utgiftene til oppfølging av Norges ansvar ved gjennomføring av ny reingjerdekonvensjon med Finland og for konvensjonsgjerdene mot Sverige, Finland og Russland. Posten skal også dekke utgiftene til oppfølging av reinbeiteavtaler i Rørosregionen, til vedlikehold av konfliktforebyggende gjerde i Hammerfest og til vedlikehold av gjerdene i Hemsedal og Lærdal. I tillegg skal posten dekke eventuelle erstatningskrav fra finske myndigheter i samsvar med den gjeldende reinbeitekonvensjonen mellom Norge og Finland, samt etablering av et samlet informasjonssystem for areal- og ressursovervåking for reindriften. Departementet kommer nærmere tilbake til hvilke aktiviteter som skal prioriteres over post 45 når godkjenning av overført beløp fra 2017 foreligger.

Post 50 Arealressurskart

Det er bevilget 7 643 000 kroner i støtte til vedlikehold av arealressurskart (AR5) som gir næringsdrivende og forvaltningen tilgang til arealinformasjon av høy kvalitet. Midlene tildeles NIBIO. Landbruksdirektoratet utformer brev med krav til rapportering m.m.

Post 60 Tilskudd til veterinærdekning

Det er tildelt 146 153 000 kroner i tilskudd til veterinærdekning, herav 126 200 000 kroner til vaktgodtgjøring, 14 500 000 kroner til stimuleringsstiltak i kommunene og 5 453 000 kroner til administrative kostnader i kommunene. Midlene til vaktgodtgjøring skal fordeles til kommunene ut fra fastlagt vaktinndeling og vaktopplegg. Landbruksdirektoratet gis fullmakt til å bestemme hvilke fylker som er berettiget til stimuleringsstiltak. Fylkesmannen kan bestemme hvilke kommuner som skal kunne få stimuleringsmidler.

Post 70 Tilskudd til fjellstuer

Det er bevilget 819 000 kroner til å vedlikeholde tilbudet om husvære til bl.a. reingjetere.

Post 71 Omstillingstiltak i Indre Finnmark

Det er tildelt 4 110 000 kroner til å finansiere ulike tilpasninger og tiltak for å legge til rette for en bærekraftig reindrift i Finnmark. Utgifter til telling av rein, digitalisering av kart i Finnmark, utgifter til økt kunnskap om produksjon og tap i reindriften, og enkelte utviklings- og utredningskostnader, blir også dekket over denne posten. Departementet kommer nærmere

tilbake til hvilke aktiviteter som skal prioriteres over post 71 når godkjenning av overført beløp fra 2017 foreligger. Fram til nevnte brev foreligger, skal direktoratet prioritere kontrolltiltak over post 71.

Post 72 Erstatninger

Det er bevilget 452 000 kroner til dekning av erstatninger ved ekspropriasjon av rett til reinbeite i Trollheimen, jf. forutsetningene i overskjønn hjemlet av Frostating lagmannsrett 02.09.99, og beiteleie i samsvar med inngåtte reinbeiteavtaler. Posten er en overslagsbevilgning.

Post 73 Tilskudd til erstatninger m.m. ved tiltak mot dyre- og plantesjukdommer

Det er bevilget 55 610 000 kroner. Posten er en overslagsbevilgning. Bevilgningen er tilpasset år med gjennomsnittlig skadeomfang. Tiltak for å redusere innholdet av radioaktivitet hos storfe og småfe på utmarksbeite som følge av atomulykken i Tsjernobyl blir også dekket over denne posten. For å motvirke radioaktivitet blir stoffet Giesesalt benyttet. Landbruksdirektoratet kan i 2018 inngå avtale om kjøp av Giesesalt for en periode på opp til 6 år, jf. forslag til vedtak IV i Prop. 1 S (2017-2018).

Post 74 Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt

Det er bevilget 1 000 000 kroner.

Post 75 Tilskudd til klimarådgiving på gårder

Det er ikke bevilget midler på posten i 2018.

Post 80 Radioaktivitetstiltak

Det er bevilget 500 000 kroner til statens dekning av kostnader med radioaktivitetstiltak i reindriften som følge av radioaktivt nedfall etter Tsjernobylulykken.

Kap. 1148 Naturskade – erstatninger

Landbruksdirektoratet skal sørge for at krav om erstatning for naturskader får en rask og forsvarlig behandling. Direktoratet skal raskt kunne sette inn en målrettet og utvidet innsats når naturkatastrofer oppstår.

Post 71 Naturskade, erstatninger

Det er bevilget 156 000 000 kroner. Posten er en overslagsbevilgning. Bevilgningen skal dekke innfrielse av både nye tilsagn og utestående tilsagn fra tidligere år. I tillegg skal bevilgningen dekke kostnader ved taksering av skader, informasjonstiltak og andre tiltak som bidrar til å redusere skadevirkningene av framtidige naturulykker eller øker virkningen av de ressursene som blir nyttet på naturskadeområdet. Bevilgningen skal også dekke nødvendige utgifter til ekstrahjelp, og vedlikehold og utvikling av IKT-system for ordningen.

Det kan under post 71 i 2018 overføres ansvar (gitte, ikke innfridde tilsagn) til 2019 på inntil 59 300 000 kroner (tilsagnsfullmakt).

Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket

Post 71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket

Det er bevilget 92 300 000 kroner til infrastrukturtiltak i skogbruket, fordelt med om lag 22 000 000 kroner til skogsvegformål og 70 000 000 kroner til tømmerkaier. Bevilgningen skal dekke innfrielse av både nye tilsagn og utestående tilsagn fra tidligere år. Departementet varsler at en fra 2020 tar sikte på å fordele en større andel på veg.

Det kan under post 71 i 2018 overføres ansvar (gitte, ikke innfridde tilsagn) til 2019 på inntil 95 000 000 kroner (tilsagnsfullmakt). Tilsagnsfullmakten fordeles med om lag 22 000 000 kroner til skogsvegformål og om lag 73 000 000 kroner til tømmerkaier.

Post 73 Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak

Det er tildelt 33 000 000 kroner for oppfølging av skogkulturtiltakene tettere planting ved forynging etter hogst og gjødsling av skog for 2018. Fordeling av midlene mellom de to tiltakene gjøres på grunnlag av utviklingen i søknadstilfanget og erfaringene fra forvaltningen av ordningene i 2016 og 2017. Det vises for øvrig til tidligere godkjent opplegg og innretning for forvaltningen av tilskuddsordningene i brev av 01.03 16 fra LMD.

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.

Fordelingen av bevilgningene på kap. 1150 på poster/underposter framgår av Prop. 1 S (2017-2018). Departementet ber Landbruksdirektoratet legge denne fordelingen til grunn for sin oppfølging av bevilgningene på kap. 1150.

Eventuell omdisponering mellom underposter skal forelegges LMD. For de overførbare bevilgningene under kap. 1150, er det bevilgningene som styrer tilskuddssatsene. Dersom det innenfor bevilgningen eventuelt er grunnlag for økning av satsene ut over det som er avtalt i jordbruksavtalen, skal dette forelegges LMD for godkjenning. For produksjonstilskuddene, jf. kap. 7 i jordbruksavtale for perioden 01.07.17 – 30.06.18, skal forslag til endelige satser forelegges departementet, som fastsetter satsene.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Det er tildelt 15 000 000 kroner, herav 7 000 000 kroner til utvikling av IKT-systemet Agros (erstatning for Saturn) og 8 000 000 kroner til ny IKT-løsning for importvern og RÅK.

Post 70 Markedsregulering

Det er bevilget 317 809 000 kroner.

70.11 Markedstiltak

Det er bevilget 24 400 000 kroner. Midlene tildeles Omsetningsrådet. Det forutsettes at Omsetningsrådet anvender midlene i samsvar med forutsetningene i jordbruksoppgjøret.

70.12 Tilskudd til råvareprisutjevningsordningen m.m.

Det er bevilget 255 409 000 kroner, herav 230 900 000 kroner til prisnedskrivning og 24 509 000 kroner til eksportrestitusjon.

70.13 Tilskudd til potetsprit og potetstivelse

Det er bevilget 38 000 000 kroner, herav 18 000 000 kroner til potetsprit og 20 000 000 kroner til potetstivelse.

Post 71 Tilskudd til erstatninger m.m.

Det er bevilget 43 000 000 kroner. Posten er en overslagsbevilgning og omfatter følgende ordninger:

- Erstatning ved avlingssvikt i planteproduksjon
- Erstatning ved svikt i honningproduksjon

Post 73 Pristilskudd

Det er bevilget 3 483 204 000 kroner. Til grunn for bevilgningen ligger prognoser for kvantum i 2018 (ull, melk, kjøtt og korn) og priser/satser for avtaleperioden 2017/2018. Posten er en overslagsbevilgning.

73.11 Tilskudd til norsk ull

Det er bevilget 140 000 000 kroner. Landbruksdirektoratet er ansvarlig for differensieringen av tilskuddssatsene på de ulike ullkvalitetene.

73.13 Pristilskudd melk

Det er bevilget 619 800 000 kroner, herav 71 600 000 kroner til grunntilskudd geitmelk og 548 200 000 kroner i distriktstilskudd til all melk.

73.15 Pristilskudd kjøtt

Det er bevilget 1 474 400 000 kroner, herav 97 000 000 kroner til grunntilskudd (sau/lam og geit/kje), 239 800 000 kroner til kvalitetstilskudd (storfe), 634 600 000 kroner til distriktstilskudd og 503 000 000 kroner i tilskudd til lammeslakt og kjeslakt.

73.16 Distriktstilskudd egg

Det er bevilget 3 508 000 kroner.

73.17 Distriktstilskudd, frukt, bær, grønnsaker og potet

Det er bevilget 103 800 000 kroner. Underposten omfatter 99 500 000 kroner til distriktstilskudd frukt, bær og grønnsaker, og 4 300 000 kroner til distriktstilskudd for potetproduksjon i Nord-Norge.

73.18 Frakttilskudd

Det er bevilget 362 096 000 kroner. Underposten omfatter ordningene med frakttilskudd på kjøtt (134 000 000 kroner), egg (8 096 000 kroner) og korn/kraftfôr (220 000 000 kroner).

73.19 Prisnedskrivningstilskudd korn

Det er bevilget 696 000 000 kroner.

73.20 Tilskudd matkorn

Det er bevilget 83 600 000 kroner.

Post 74 Direkte tilskudd

Det er bevilget 8 361 247 000 kroner.

74.11 Driftstilskudd, melkeproduksjon og kjøttfeproduksjon

Det er bevilget 1 569 200 000 kroner. Av beløpet er det avsatt 1 290 900 000 kroner til tilskudd til melkeproduksjon og 278 300 000 kroner til tilskudd til kjøttfeproduksjon.

74.14 Tilskudd til husdyr

Det er bevilget 2 279 010 000 kroner. Av beløpet er det avsatt 2 264 910 000 kroner til tilskudd til husdyr og 14 100 000 kroner til tilskudd til bevaringsverdige husdyrraser.

74.16 Beitetilskudd

Det er bevilget 916 500 000 kroner, herav 579 100 000 kroner til utmarksbeitetilskudd og 337 400 000 kroner til generelt beitetilskudd.

74.17 Areal- og kulturlandskapstilskudd

Det er bevilget 3 047 400 000 kroner, herav 1 318 000 000 kroner til kulturlandskapstilskudd og 1 729 400 000 kroner til arealtilskudd.

74.19 Regionale miljøprogram

Det er bevilget 435 537 000 kroner. Midlene tildeles Fylkesmannen.

74.20 Tilskudd til økologisk landbruk

Det er bevilget 113 600 000 kroner, herav 68 000 000 kroner til ekstra husdyrtilskudd og 45 600 000 kroner til ekstra arealtilskudd.

Post 77 Utviklingstiltak

Det er bevilget 256 880 000 kroner.

77.11 Tilskudd til dyreavl m.m.

Det er bevilget 82 300 000 kroner, fordelt med 24 600 000 kroner til tilskudd til semintjenester, 43 500 000 kroner til tilskudd til veterinære reiser og 14 200 000 kroner til tilskudd til avlsorganisasjoner. Det forutsettes at avlsorganisasjonene skal samarbeide med Norsk genressurssenter for å bidra til at genetiske ressurser som ligger i små sårbare populasjoner av tradisjonelle norske raser ikke går tapt, herunder bidra til semin på slike raser, når det anses hensiktsmessig.

77.12 Tilskudd til frøavl m.m.

Det er bevilget 15 720 000 kroner. Ordningen omfatter pristilskudd, arealtilskudd, lagringstilskudd med en samlet ramme på 12 000 000 kroner og 3 720 000 kroner til tilskudd til beredskapslagring av såkorn. Tilskudd til lagring av såkorn utbetales med en sats på 0,60 kroner per kg til maksimalt 6 200 tonn såkorn.

77.13 Tilskudd til rådgivning

Det er bevilget 88 500 000 kroner. Minst 14 000 000 kroner av de tildelte midlene skal gå til HMS-rådgivning og minst 5 500 000 kroner skal nyttes til byggteknisk rådgivning. Midlene tildeles Norsk landbruksrådgivning (NLR). Landbruksdirektoratet utformer brev med krav til rapportering m.m. I brevet skal det framgå at NLR kan bruke direktoratets rettigheter til grunnkart etablert gjennom Geovekst.

77.15 Tilskudd til kvalitetstiltak

Det er tildelt 56 360 000 kroner til følgende tiltak:

- Utvikling av plantemateriale, nordisk – 2 400 000 kroner
- Utvikling av plantemateriale, oppformering – 11 000 000 kroner, herav 10 000 000 kroner til Sagaplant og 1 000 000 kroner til NMBU
- Utvikling av plantemateriale, Graminor – 24 960 000 kroner
- Kvalitetstiltak for settepotetavl – 9 000 000 kroner
- Handlingsplan plantevernmidler – 9 000 000 kroner

77.17 Tilskudd til fruktlager

Det er bevilget 14 000 000 kroner.

Post 78 Velferdsordninger

Det er bevilget 1 504 800 000 kroner.

78.11 Tilskudd til avløsning ved ferie og fritid

Det er bevilget 1 147 000 000 kroner.

78.12 Tilskudd til avløsning ved sykdom mv.

Det er bevilget 153 300 000 kroner.

78.14 Tilskudd til sykepengeordningen i jordbruket

Det er bevilget 69 300 000 kroner. Landbruksdirektoratet bes om å overføre midlene til Folketrygdfondets kap. 5700, post 71 (trygdeavgift).

78.15 Tilskudd til landbruksvikarordningen

Det er bevilget 63 000 000 kroner. Midlene tildeles Fylkesmannen som fordeler midlene mellom avløserlagene.

78.16 Tidligpensjonsordning for jordbrukere

Det er bevilget 72 200 000 kroner.

Kap. 4150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen

Post 85 Markedsordningen for korn

Posten omfatter inntekter fra prisutjevningsbeløp på kraftfôrråvarer. På grunn av prognoser for prisutviklingen på verdensmarkedet er det ikke budsjettet med inntekter på posten i 2018.

Kap. 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen

Post 72 Tilskudd til organisasjonsarbeid

Det er bevilget 6 500 000 kroner i organisasjonstilskudd til Norske Reindrifftsamers Landsforbund (NRL), herav 200 000 kroner til HMS-tiltak i reindrifften. Landbruksdirektoratet utformer brev med krav til rapportering m.m. Kopi av NRLs rapportering oversendes departementet.

Post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd

Det er bevilget 76 700 000 kroner. Posten omfatter følgende ordninger:

- Frakttilskudd – 2 500 000 kroner
- Produksjonspremie – 33 500 000 kroner
- Etableringstilskudd – 1 900 000 kroner
- Særskilt driftstilskudd til ungdom – 1 400 000 kroner
- Kalveslaktetilskudd – 24 000 000 kroner
- Ektefelle tillegg – 1 500 000 kroner
- Distriktstilskudd – 11 600 000 kroner

Det er i tillegg avsatt 300 000 kroner som økonomisk støtte til slakteriene for å gjennomføre nødvendige alders- og kjønnsbestemmelser, jf. Forskrift om rapportering av slaktet rein og lagerbeholdning.

Post 79 Velferdsordninger

Det er bevilget 2 600 000 kroner. Posten omfatter følgende ordninger:

- Tidligpensjon – 1 000 000 kroner
- Tilskudd for leid hjelp ved svangerskap/fødsel – 1 000 000 kroner
- Tilskudd til sjukepengeordningen i reindriften – 600 000 kroner – Landbruksdirektoratet bes om å overføre midlene til Folketrygdfondets kap. 5700, post 71 (trygdeavgift)

5.3 Fond

Generelt

Landbruksdirektoratet har forvaltningsansvaret, herunder regnskapsføreransvaret, for følgende statlige fond:

- Landbrukets utviklingsfond (LUF)
- Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter
- Utviklingsfondet for skogbruket
- Reindriftens utviklingsfond (RUF)

Når det gjelder administrative kostnader ved forvaltning av fond, gjelder generelt at administrative kostnader dekkes over fondet der vedtektene gir grunnlag for det. Utbetaling fra fondene skal skje gjennom statens konsernkontoordning. Tilsagn om tilskudd gitt av departementet forutsettes også utbetalt og regnskapsført av Landbruksdirektoratet.

Landbruksdirektoratet bes overføre midlene fra statsbudsjettet til de enkelte fond slik at fondene til enhver tid har en positiv saldo i forhold til statskassa. Overføringene bes foretatt i halvårlige terminer, i januar og juli.

Der fondsmidlene finansierer tilskuddsordninger, gjelder det som er omtalt i kap. 5.2 (innledningen) om forvaltning av tilskuddsordninger.

Når det gjelder ordninger over LUF som forvaltes av Innovasjon Norge (IN), skal Landbruksdirektoratet utbetale midler fra LUF til IN i terminer 4 – 6 ganger pr. år. Det skal legges opp til regelmessig avstemming av fondsregnskapet og INs regnskap. Landbruksdirektoratet må videreføre kontakten med Innovasjon Norge på dette området.

Innlemming av Tapsfond BU risikolån landbruk i balansen til LUF fra 2018

I forbindelse med Riksrevisjonens revisjon av fond 2015 ble det kartlagt at to fond som forvaltes av Innovasjon Norge, *Tilskuddsfond LUF ordningene* og *Tapsfond BU risikolån landbruk*, er fond i tilknytning til LUF. Riksrevisjonen pekte på at fondene skal behandles som to selvstendige fond og at det skal føres selvstendige regnskap for de to fondene slik regelverket tilsier. LMD, Landbruksdirektoratet og Innovasjon Norge har hatt dialog om saken for å bedre forvaltning av de to fondene. I brev av 10.03.17 har Landbruksdirektoratet anbefalt at *Tapsfond BU risikolån landbruk* blir tatt inn i balansen til LUF i stedet for å være et selvstendig fond. Formålet er å få bedre oversikt, redusere ressursbruken og unngå tap av renteinntekter, ettersom tapsfondet i dag står på en ikke rentebærende konto i Norges Bank. Med bakgrunn i dette har LMD besluttet at *Tapsfond BU risikolån landbruk* fra 2018 blir tatt inn i balansen til LUF, og vil slik opphøre som et eget fond under Innovasjon Norge. Likelydende signal vil bli gitt i Oppdragsbrev til Innovasjon Norge for 2018. Vi ber om at direktoratet tar kontakt med Innovasjon Norge for å følge opp dette.

IN forvalter også midler over Reindriftens utviklingsfond (RUF) til *Utviklingsprogrammet – vekst og verdiskaping i landbruket* for driftsåret 2017/2018. Bevilgningen, 8 200 000 kroner, dekker også kostnadene til administrasjon av ordningen i IN med inntil 1 500 000 kroner. Landbruksdirektoratet bes overføre midlene til IN 2 ganger pr. år.

Det er fra LUF bevilget 55 000 000 kroner til Matmerk og 6 000 000 kroner til Kompetanseprogrammet i landbruket (KIL) som forvaltes av Matmerk. Landbruksdirektoratet bes overføre midlene, i alt 61 000 000 kroner, til stiftelsen i 2 utbetalinger. Matmerk mottar oppdragsbrev fra LMD.

Det er fra LUF bevilget 14 000 000 kroner til fylkeskommunenes arbeid innenfor rekruttering, likestilling og kompetanseheving i landbruket. Landbruksdirektoratet bes overføre midlene til fylkeskommunene primo juli 2018, i henhold til fylkesvis fordeling i tilskuddsbrev fra LMD til fylkeskommunene for 2018 på landbruks- og matområdet.

Det er bevilget 1 500 000 kroner over LUF og 1 450 000 kroner over RUF til ordningen med konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag forvalter ordningen. Landbruksdirektoratet overfører bevilgningen fra RUF til LUF slik at midlene under ordningen samlet sett ligger i LUF. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag mottar brev fra LMD om saken.

Midler til forskning

Forskningsavgiftsmidlene budsjetteres i statsbudsjettet på kap. 1137, post 54, og kap. 5576, post 70. Styret for fondet disponerer midlene innenfor budsjett fastsatt av LMD. Styret mottar oppdragsbrev fra LMD.

Forskningsmidlene over jordbruksavtalen (LUF) disponeres av Styret for forskningsmidler over jordbruksavtalen, jf. oppdragsbrev av 10.08.17 til styret. Avtalepartenes prioriteringer for bruken av midlene framgår av kap. 7.2.4 i Prop. 141 S (2016-2017).

Landbruksdirektoratet har sekretariatsansvar for Styret for fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og Styret for forskningsmidler over jordbruksavtalen. Det er viktig at det videreutvikles et godt samarbeid og en formålstjenlig ansvarsdeling mellom styrene og Norges

Forskningsråd. Det skal skilles tydelig mellom styrene og Landbruksdirektoratet i profilering og utadrettet virksomhet, slik at de ulike aktørenes roller og ansvar kommer tydelig frem.

Ikke-statlige fond

Landbruksdirektoratet har også regnskapsføreransvaret for følgende ikke-statlige fond: Sentralt inntrukne rentemidler fra skogfondsordningen, prisutjevningsordningen for melk, kvoteordningen for melk og fond under Omsetningsrådet.

Fondsbevilgninger

Kap.1137 Forsking og innovasjon

Post 54 Næringsrettet matforskning mv.

Det er bevilget 160 000 000 kroner, jf. omtale under *Midler til forskning*.

Kap. 5576 Sektoravgifter under LMD

Post 70 Forskningsavgift på landbruksprodukter

Posten omfatter inntekter, 160 000 000 kroner, fra forskningsavgiften på landbruksprodukter, og har en motsvarende utgiftspost under kap. 1137, post 54, jf. omtale ovenfor.

Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket

Post 51 Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket

Det er bevilget 3 523 000 kroner.

Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.

Post 50 Tilskudd til LUF

Midlene over posten, 1 123 553 000 kroner, bevilges til LUF. For 2018 har LUF-midlene en innvilgningsramme på 1 499 000 000 kroner, inkl. rentestøtte, jf. tabell 2.10 i Prop. 1 S (2017-2018). Av tiltakene som er omtalt i tabell 2.10 har Landbruksdirektoratet forvaltningsansvaret for disse:

Forskning og utvikling

Det er bevilget 55 000 000 kroner, jf. omtale under *Midler til forskning*.

Skogbruk

Landbruksdirektoratet skal forvalte 208 000 000 kroner av midlene til skogbruk over LUF fordelt på følgende tiltak:

Det er avsatt 176 000 000 kroner til *nærings- og miljøtiltak i skogbruket*. Midlene fordeles med 103 000 000 kroner til vegbygging og drift med taubane, hest o.a. som skal forvaltes av Fylkesmannen, og 73 000 000 kroner til skogkultur, miljøtiltak og andre tiltak som forvaltes av kommunene, herav 3 mill. kroner til miljøtiltak.

Det er avsatt 27 500 000 kroner til *skogbruksplanlegging med miljøregistreringer*, herav 23 500 000 kroner til Fylkesmannen. Av bevilgningen skal Landbruksdirektoratet overføre 1 000 000 kroner til NIBIO til AR5 på skogarealer. I tillegg kan 3 000 000 kroner brukes til revisjon av opplegget for Miljøregistreringer i skog, med tilpasninger til Natur i Norge (NiN) og nødvendig omlegging av kartdatabase i den forbindelse, samt videre arbeid med og utvikling av Skogportalen.

Det er avsatt 4 500 000 kroner til *kystskogbruket*. Midlene fordeles av Landbruksdirektoratet til fylkesoverbyggende prosjekter i kystskogbruksfylkene. Midlene skal prioriteres til prosjekter og tiltak med formål å bidra til å løse kystskogbruksfylkenes særskilte utfordringer slik at skogressursene i disse fylkene kan bidra til lønnsomt skogbruk og økt verdiskaping. Det skal fortsatt legges vekt på infrastrukturtiltak, herunder videreføre arbeidet med hovedplaner for skogsveger og utvikling av tømmerkai-terminaler. Landbruksdirektoratet bes om å koordinere rapportering om hvordan tildelte kystskogmidler er brukt og at det legges ved plan for bruk av evt. ny tildeling, som grunnlag for drøftingsmøtet med avtalepartene høsten 2018.

Utsiktsrydding i kulturlandskapet

Det er bevilget 8 000 000 kroner til utsiktsrydding i kulturlandskapet. Midlene tildeles Fylkesmannen i Hordaland, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane og Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

Bevilgningen på 95 000 000 kroner tildeles Fylkesmannen. I tillegg overføres 20 mill. kroner i ubrukte midler fra dreneringsordningen til SMIL-ordningen i 2018, øremerket utbedring av gamle hydrotekniske anlegg i planerte leirjordsområde. Fylkesmannen fordeler midlene videre til kommunene.

Drenering

Bevilgningen på 58 000 000 kroner tildeles Fylkesmannen. Fylkesmannen fordeler midlene videre til kommunene.

Investeringsstøtte til organisert beitebruk

Bevilgningen på 13 000 000 kroner tildeles Fylkesmannen. Av beløpet er 3 000 000 kroner øremerket ekstraordinære kostnader for beitenæringen som følge av kampen mot CWD i Nordfjella. CWD-midlene kunne disponeres i 2017, jf. brev av 05.09.17 fra LMD.

Klima- og miljøprogram

Det er bevilget 20 000 000 kroner til utviklingstiltak og informasjonstiltak på miljø- og klimaområdet. Landbruksdirektoratet og Fylkesmannen forvalter midlene. Midlene er fordelt med 6 000 000 kroner til fylkesvise tiltak, 13 000 000 kroner til sentrale tiltak og 1 000 000 kroner til undersøkelse for å kartlegge bruk og lagring av husdyrgjødsel, jf. referat fra møte 29.08.17 om fordeling av midlene.

Støtte til verdensarvområdene og utvalgte kulturlandskap

Det er bevilget 13 500 000 kroner. Bevilgningen må ses i sammenheng med Klima- og miljødepartementets midler til disse tiltakene.

Utviklingstiltak innen økologisk jordbruk

Det er bevilget 31 000 000 kroner til utviklingstiltak innen økologisk jordbruk. Økningen på 1 000 000 kroner er øremerket tiltak for å fremme produksjon og omsetning av økologisk frukt, bær og grønnsaker.

Kap. 1151 Til gjennomføring av reindrifftsavtalen

Post 51 Tilskudd til Utviklings- og investeringsfondet

Det er bevilget 32 800 000 kroner til Reindrifftsens Utviklingsfond (RUF). På bakgrunn av fondets økonomiske situasjon er tildelingsrammen for 2018 satt lik bevilgningsrammen.

I Reindrifftsavtalen 2017/2018 har avtalepartene øremerket 24 800 000 kroner til ulike ordninger som sorterer under RUF:

- Konfliktforebyggende tiltak – 1 450 000 kroner
- Utviklingsprogrammet, reindrifftsens andel – 8 200 000 kroner
- Fagbrevordningen – 2 000 000 kroner
- Markedstiltak – 5 000 000 kroner
- Pramming av rein – 4 500 000 kroner
- Lærings- og omsorgsbaserte tjenester – 1 000 000 kroner
- Drift av nytt klassifiseringssystem – 850 000 kroner
- Fjerning av gammelt gjerdemateriell m.m. – 1 000 000 kroner
- Individmerking av rein – 300 000 kroner
- Videreutvikling av reindrifftsens arealbrukskart – 300 000 kroner
- Reindriffts faglige møte med fylkesmannen – 200 000 kroner

Inntil 150 000 kroner av avsetningen til markedstiltak stilles til disposisjon for at sekretariatet for Markedsutvalget kan følge opp de oppgaver som blir besluttet av utvalget, og inntil 50 000 kroner for å kompensere Markedsutvalgets medlemmer for ekstra arbeidsbelastning og økt reiseaktivitet, jf. kap. 5.3.7 i Prop. 138 S (2016-2017).

Økonomisk støtte kan for øvrig innvilges til andre formål i samsvar med forskriftens formål. RUF-styret skal legge opp en plan for bruk av de midlene som ikke er øremerket av avtalepartene og som kan understøtte målsettingene for reindriffts politikken.

5.4 Tollkvoter for landbruksvarer

Landbruksdirektoratet forvalter ordningen med tollkvoter for landbruksvarer. Tollkvotene er dels et resultat av WTO-avtalen, EØS-avtalen, frihandelsavtaler med ulike land, tollpreferanseordningen ovenfor utviklingsland (GSP), og dels fastsatt av forvaltningen som virkemidler i importpolitikken som føres på det aktuelle området. De fleste tollkvotene fordeles ved auksjon for ett år av gangen. Ordningen budsjetteres under Finansdepartementet, kap. 5511, post 71, jf. Prop. 1 LS (2017-2018) Skatter, avgifter og toll 2018.

5.5 Erstatningskrav mot staten

Landbruksdirektoratet gis fullmakt fra LMD til å belaste kapittel 471, post 71 for erstatninger som er omfattet av rundskriv G-01/2017 fra Justis- og beredskapsdepartementet. Det presiseres at direktoratet er ansvarlig for at vilkårene for å utgiftsføre erstatningsutbetalinger på kap. 471,

post 71 er oppfylte i henhold til rundskrivets bestemmelser, og at Justis- og beredskapsdepartementet varsles i henhold til rundskrivets punkt 4. LMD ber om å bli varslet om erstatningsutbetalinger som overstiger 250 000 kroner. Eventuelle utbetalinger bør også kort omtales i Landbruksdirektoratets årsrapport.

6 Fullmakter gitt for budsjettåret 2018

Årlige fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet gis under punkt 6.1. For personalfullmakter vises det til punkt 3.8.1 i virksomhetsinstruksen.

6.1 Budsjettfullmakter

6.1.1 Merinntektsfullmakter

Landbruksdirektoratet kan overskride bevilgningen under kap. 1137, post 54 mot tilsvarende merinntekter under kap. 5576, post 70.

Landbruksdirektoratet kan overskride bevilgningen under kap. 1142, post 01 mot tilsvarende merinntekter under kap. 4142, post 01.

6.1.2 Tilsagnsfullmakter

Landbruksdirektoratet kan overføre ansvar (gitte, ikkje innfridde tilsagn) til 2019 på følgende kap./poster:

Kap. 1148 Naturskade - erstatninger

Post 71	Naturskade - erstatninger	kr	59 300 000
---------	---------------------------	----	------------

Kap. 1148 Verdiskapings- og utviklingstiltak i skogbruket

Post 71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	kr	95 000 000
---------	---	----	------------

6.1.3 Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Landbruksdirektoratet kan overskride bevilgningen under kap. 1142, post 01 med inntil 500 000 kroner i sammenheng med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

6.1.4 Avtale om kjøp

Landbruksdirektoratet kan i 2018 inngå avtale om kjøp av Giesesalt for en periode på opptil 6 år.

6.1.5 Fullmakter etter bevilgningsreglementet

Landbruksdirektoratet gis fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret. Fullmakten forutsetter at vilkårene i R-110 punkt 2.3 er oppfylt. Følgende forhold skal legges frem for departementet før avtaleinngåelse: avtaler som medfører større økonomiske forpliktelser ut over budsjettåret, avtaler av potensielt strategisk betydning, nye husleieavtaler av større omfang eller vesentlige endringer av en løpende husleieavtale av større

omfang. For alle avtaler utover budsjettåret må virksomheten nøye vurdere behovet for oppsigelsesklausuler.

7 Rapportering

7.1 Årsrapport

Kravene til årsrapport fremgår av virksomhetsinstruksen.

Årsrapporten for 2017 har frist **15.03.18** for oversendelse til LMD.

Årsrapporten for 2018 har frist **15.03.19** for oversendelse til LMD.

Årsrapport sendes LMD elektronisk (postmottak@lmd.dep.no) med kopi til Riksrevisjonen (postmottak@riksrevisjonen.no).

I årsrapporten for 2017 skal Landbruksdirektoratet gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak, jf. regjeringens fellesføring for 2017. Det skal her framgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

I regjeringens fellesføring i tildelingsbrevene for 2018 vises det til at offentlige oppdragsgivere har som innkjøpere av varer og tjenester et særskilt ansvar for å motvirke arbeidslivskriminalitet, jf. rundskriv H-8/17 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Det forventes at offentlige virksomheter går foran i arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv. Landbruksdirektoratet skal ved tildeling av oppdrag og i oppfølging av inngåtte kontrakter sikre at deres leverandører følger lover og regler. Direktoratet skal i årsrapporten for 2018 redegjøre for resultater fra oppfølging av inngåtte kontrakter og hvordan virksomhetens anskaffelser er innrettet for å gjennomføre dette hensynet.

LMD vil i eget brev be Landbruksdirektoratet om egen rapportering, utenom årsrapporten, på sikkerhetstilstanden i virksomheten. Denne rapporteringen skal beskrive sikkerhets- og beredskapsutfordringer, eventuelle sikkerhetstruende hendelser som er identifisert, og arbeidet som er gjort i løpet av året for å redusere sårbarhet.

Landbruksdirektoratet utarbeidet nytt beredskapsplanverk i 2017. Kopi av planverket bes oversendt departementet.

I vedlegg til årsrapporten skal det gis en oversikt over:

- Statistikk over klager og dispensasjonssøknader behandlet av Landbruksdirektoratet. Oversikten skal grupperes etter ordning og resultatet av behandlingen.
- Oversikt over rettsaker på direktoratets område med resultatet i saken.
- Oversikt over saker behandlet av Sivilombudsmannen som har vært til behandling i Landbruksdirektoratet eller fylkesmannsembetene.
- Oversikt over forskrifter fastsatt av Landbruksdirektoratet etter konsesjonsloven § 7 (nedsatt konsesjonsgrense for bebyggt eiendom) med opplysning om forskriften er ny i kommunen, er blitt endret eller opphevet i løpet av året.

Kontroll

Omtalen av kontrollvirksomheten i årsrapporten skal suppleres med en mer utfyllende rapportering som behandles på styringsmøte 1. halvår.

7.2 Resultatrapportering

Det vises til de fire overordnede målene for landbruks- og matpolitikken. Departementet rapporterer på målstrukturen samlet i Prop. 1 S (2017-2018), jf. del III.

Mye av resultatrapporteringen skjer i regi av Budsjettnemnda for jordbruket og NIBIO. Landbruksdirektoratet er en sentral leverandør av data til resultatrapporteringen. LMD ber direktoratet bidra til å utvikle gode og effektive samarbeidsrelasjoner til de aktuelle institusjoner, samt bidra til å utvikle rapporteringssystemene videre.

På reindriftsområdet skjer mye av resultatrapporteringen gjennom Totalregnskapet og Ressursregnskapet for reindriften. Direktoratet skal utvikle disse publikasjonene videre.

Landbruksdirektoratet utarbeider rapport om Fylkesmannens saksbehandling etter eiendomslovgivningen. Rapporten oversendes LMD innen 15.06.18.

Rapportering fra kommunene til staten vedrørende jord- og konsesjonslovgivningen samt omdisponering av dyrka og dyrkbar jord etter jordlov og plan- og bygningslov, skjer direkte fra kommunen til SSB gjennom KOSTRA-systemet. I forbindelse med KOSTRA-rapporteringen av omdisponeringen av dyrka og dyrkbar jord, skal Landbruksdirektoratet utarbeide en enklere oversendelse til departementet innen 15.06.18. En fullstendig rapportering skal skje innen 30.06.18. Direktoratet skal også bidra til å videreutvikle KOSTRA-rapporteringen og sikre kvaliteten på rapporteringen i nært samarbeid med fylkesmennene.

7.3 Regnskapsrapportering og rapportering i forkant av jordbruksoppgjøret og reindriftsoppgjøret

LMD understreker betydningen av god prognosering og nøyaktighet i budsjetteringen i forbindelse med Landbruksdirektoratets rapportering til departementet.

7.3.1 Årsregnskap

Landbruksdirektoratet skal i del VI – *Årsregnskap* i årsrapporten avlegge årsregnskap i henhold til virksomhetsinstruksen og retningslinjer fra Finansdepartementet (R-115).

Årsavslutningen, herunder forklaringer til statsregnskapet, omtaler departementet på vanlig måte i eget brev. Direktoratet skal innen 02.02.18 utarbeide rapporten "Intern økonomirapportering til LMD" som skal inneholde direktoratets kommentarer til statsregnskapet for foregående år.

7.3.2 Forhandlingene om Reindriftsavtalen 2018/2019 og Reindriftsavtalen 2019/2020

Det vises til brev av 03.12.17 fra LMD med tildeling av oppgaver vedrørende forhandlingene om Reindriftsavtalen 2018/2019.

Departementet kommer tilbake til oppgaver vedrørende forhandlingene om Reindrifftsavtalen 2019/2020 i brev høsten 2018.

7.3.3 Jordbruksoppgjøret 2018

Landbruksdirektoratet skal innen 22.02.18 utarbeide oppdaterte forbruksprognoser for den enkelte ordning under kap. 1150 og kap. 4150. Alle tall skal relateres til statsbudsjettet, fondsbudsjett og tildeling, i den grad dette er relevant. Rapporteringen for LUF skal inneholde fondsregnskapet, oversikt over innvilgede og utbetalte tilskudd, fondets ansvar mv. Frist for LUF-rapporten er 15.03.18. Landbruksdirektoratet skal levere en oppdatering av forbruksprognosene på aktuelle områder innen 10.04.18. Departementet skal varsles hvis direktoratet på et senere tidspunkt blir kjent med større endringer i prognosene.

Innen 15.02.18 skal Landbruksdirektoratet i særskilt rapport gi en vurdering av de virkemidler i tilknytning til jordbruksoppgjøret som direktoratet forvalter, jf. omtale i kap. 2.2. Der det foreslås endringer som har budsjettmessige konsekvenser, skal disse anslås. Vurderingen av miljøvirkemidlene skal inneholde en vurdering av miljøstatus og miljøutvikling.

7.3.4 Revidert nasjonalbudsjett 2018

Landbruksdirektoratet skal innen 01.03.18 presentere forslag til større endringer på inntekts- eller utgiftssiden som direktoratet ikke kan håndtere ved bruk av egne fullmakter. Dette gjelder alle budsjettkapitler som direktoratet får tildeling fra, unntatt kap. 1150/4150 og kap. 1151. I forslagene skal det redegjøres for endringer i forhold til bevilgning og hva som er gjort for å begrense utgiftene. Departementet skal varsles hvis direktoratet på et senere tidspunkt blir kjent med større endringer i prognosene.

7.3.5 Nysaldering av statsbudsjettet 2018

Landbruksdirektoratet skal innen 20.09.18 presentere forslag til større endringer på inntekts- eller utgiftssiden som institusjonen ikke kan håndtere ved bruk av egne fullmakter. Dette gjelder alle budsjettkapitler som direktoratet får tildeling fra. Under kap. 1150/4150 gjelder det de volumavhengige postene. I forslagene skal det redegjøres for endringer i forhold til bevilgning og hva som er gjort for å begrense utgiftene. Innspillet til nysalderingen skal også inneholde en oppdatert prognose for avgiftsinnbetaling til Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter og forslag til revidert budsjett for 2018 for kap. 1142, postene 45 og 71. Departementet skal varsles hvis direktoratet på et senere tidspunkt blir kjent med større endringer i prognosene. Foreløpige anslag vedrørende nysalderingen skal sendes departementet innen 25.06.18.

7.4 Løpende rapportering

Alle rundskriv skal sendes LMD. Departementet skal orienteres om all skriftlig kommunikasjon med Sivilombudsmannen og Riksrevisjonen.

Departementet skal orienteres om alle større systemendringer generelt, samt større endringer av rutiner i forbindelse med tilskuddsforvaltningen. Departementet vil presisere at endringer som medfører endrede arbeidsoppgaver for fylkesmannsembetene og/eller kommunene skal forelegges departementet på forhånd.

7.5 Budsjettforslag 2019

Landbruksdirektoratet skal innen 15.05.18 oversende budsjettforslag for 2019 for virksomheten.

Direktoratet skal innen 15.06.18 komme med innspill til Prop. 1 S (2018-2019) og Prop. 1 LS (2018-2019) Skatter, avgifter og toll 2019, herunder utarbeide prognose for samlet avgiftsinnbetaling i 2019 til Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter.

Landbruksdirektoratet skal innen 01.11.18 rapportere om hvilke behov som foreligger når det gjelder å få dekket tiltak i 2019 under kap. 1142, postene 45 og 71.

7.6 Budsjettforslag 2020

Landbruksdirektoratet skal innen 01.11.18 oversende evt. større satsingsforslag i tilknytning til statsbudsjettet for 2020.

8 Styringskalender

Styringskalender LMD – Landbruksdirektoratet i 2018

Styringsmøter (kl 0900 – 1300): 13. april og 7. desember

Ledersamtale: 13. juni

Faglige kontaktmøter (kl 0900 – 1200):

Avdeling digitalisering og organisasjon: 7. mars

Avdeling handel og industri: 9. mars og 19. september

Avdeling landbruksproduksjon: 14. mars og 26. september

Avdeling ressurs og areal: 23. mars og 10. oktober

Avdeling reindrift: 5. april og 11. oktober

Møte LMD og forskningsstyrene (Fondsstyret/Avtalestyret): ikke fastsatt dato

Møte Landbruks- og matministeren og Reindrifststyret: ikke fastsatt dato

Møte Landbruks- og matministeren og Omsetningsrådets leder: ikke fastsatt dato

Styringsdialogen LMD – Fylkesmannen

For å sikre en helhetlig og koordinert styringsdialog med Fylkesmannen og oppfølging av det kommuneretta arbeidet, deltar Landbruksdirektoratet i LMDs styringsmøter med Fylkesmannen. Felles etatsstyringsmøte for alle embeter vil i 2018 bli avholdt 24. april.

LMD vil i 2018 gjennomføre styringsmøter med følgende embeter: Østfold, Hedmark, Oppland, Buskerud, Telemark, Agder, Hordaland og Trøndelag.

Med hilsen

Anne Marie Glosli (e.f.)
ekspedisjonssjef

Sigurd Sandaaker
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Riksrevisjonen